

Sundhed og Ældre
Serviceområde 18

Handleplan 2021-2024
på
Hjælpemiddelområdet

Indhold

1. Oversigt over handleplan 2021-2024	2
2. Forslag til handleplan 2021-2024	3
2.1. Det lovbestemte spor.....	3
2.1.1. Hjælpemidler til lysskærmning – afprøvning i Ankestyrelsen	3
2.1.2. Vægtdyner – afprøvning i Ankestyrelsen	5
2.1.3. Øget brug af mekaniske proteser – afprøvning i Ankestyrelsen	7
2.2. Effektiv udnyttelse af genbrugshjælpemidler	9
2.2.1. Hurtigere afhentning af hjælpemidler	9
3. Eksempler på ikke medtagne forslag	10

1. Oversigt over handleplan 2021-2024

Handleplan på hjælpemiddelområdet 2021-2024 Sundhed og Ældre - Serviceområde 18 (2020-PL) - 1.000 kr.

Nr.	Titel	2021	2022	2023	2024
	Det lovbestemte spor				
1	Hjælpemidler til lysskærmning – afprøvning i Ankestyrelsen	-40	-40	-40	-40
2	Vægtdyner - afprøvning i Ankestyrelsen	-180	-180	-180	-180
3	Øget brug af mekaniske proteser – afprøvning i Ankestyrelsen	-345	-345	-345	-345
	Effektiv udnyttelse af genbrugshjælpemidler				
4	Hurtigere afhentning af hjælpemidler	-100	-100	-100	-100
I alt - maksimale besparelser		-665	-665	-665	-665

Den årlige besparelse i forslag 1, 2 og 3 er under forudsætning af, at Ankestyrelsen ikke hjemviser eller ophæver beslutningen.

2. Forslag til handleplan 2021-2024

2.1. Det lovbestemte spor

2.1.1. Hjælpe midler til lysskærmning – afprøvning i Ankestyrelsen

Forslag til handleplan - Budget 2021

Fagudvalg: Social- og Sundhedsudvalget	Nr. på skema:
Serviceområde: 18 Sundhed og Ældre	

Emne: Det lovbestemte spor
Område/tema: Hjælpe midler til lysskærmning – afprøvning i Ankestyrelsen

Type (sæt x)	Effektivisering: x	Service niveaujustering: x	Merindtægt:
---------------------	--------------------	----------------------------	-------------

Økonomiske og personale mæssige konsekvenser (Udgifter og mindre indtægter = +, besparelser og merindtægter = -. Alle beløb i 1.000 kr., 2020-pl.)				
	2021	2022	2023	2024
Ændring i driftsudgifter	-40	-40	-40	-40
Ændring i driftsindtægter				
Ændring i nettoudgifter i alt	--40	-40	-40	-40

Ændring i personaleforbrug (årsstillinger, 1 decimal)	0,0	0,0	0,0	0,0
---	-----	-----	-----	-----

Beskrivelse af forslaget:

Center for Kommunikation bevilger hjælpemidler til lysskærmning til borgere med lysfølsomhed, dvs. nedsat tolerance over for lys (fotofobi). Lysfølsomhed kan opstå efter en hjernerystelse eller hjerneskade og medfører, at lys, der for raske personer tolereres uden problemer, vil føles ubehageligt eller smertefuldt.

Hjælpe midler mod lysfølsomhed omfatter filterbriller og farvede kontaktlinser.

I nogle borgerforløb vil borgeren opleve en bedring i sin lysfølsomhed og derved få behov for gradvis nedtrapning af toningen i kontaktlinserne eller filterbrillerne. Dette medfører en større udgift.

Center for Kommunikation har en næsten identisk indsats overfor borgere med lydfølsomhed. Denne kan afhjælpes ved anvendelse af høreværn og formstøbte ørepropper. Der foreligger på dette område afgørelser fra Ankestyrelsen, hvorefter disse nu betragtes som sædvanligt indbo og skal købes og betales af borgerne selv. Der er fælles karakteristika mellem hjælpemidler til lysfølsomhed og lydfølsomhed.

Besparelsesforslaget indebærer, at det afprøves ved Ankestyrelsen, om hjælpemidler til lysskærmning, dvs. filterbriller og farvede kontaktlinser, kan overgå til at være sædvanligt indbo. En afgørelse herom i Ankestyrelsen vil medføre, at borgerne selv skal afholde udgiften. Den gennemsnitlige udgift pr. borger er 1.600 kr. ekskl. moms. Udgiften til lysskærmning udgør samlet ca. 40.000 kr. på årsbasis under forudsætning af, at Ankestyrelsen ikke hjemviser eller ophæver beslutningen.

Konsekvenser af forslaget: (herunder for serviceniveau og vurdering af gennemførlighed og risiko)

Serviceniveauet reduceres, og udgiften afholdes af borgeren.

Nogle borgere har ikke økonomisk råderum til at selv at afholde udgiften. Hvis borgerne ikke har hjælpemidler til lysskærmning, har det følgende konsekvenser:

- Borgerne vil have vanskeligere ved at indgå i forløb og modtage undervisning i Hjerneskaderådgivningen.
- Erhvervsaktive borgere med mulighed for bedring kan have et længere sygdomsforløb og mindre erhvervsevne, hvilket kan medføre øgede udgifter på beskæftigelsesområdet.

2.1.2. Vægtdyner – afprøvning i Ankestyrelsen

Forslag til handleplan - Budget 2021

Fagudvalg: Social- og Sundhedsudvalget	Nr. på skema:
Serviceområde: 18 Sundhed og Ældre	

Emne: Det lovbestemte spor
Område/tema: Vægtdyner – afprøvning i Ankestyrelsen

Type (sæt x)	Effektivisering: x	Service niveaustyring: x	Merindtægt:
---------------------	--------------------	--------------------------	-------------

Økonomiske og personalemæssige konsekvenser				
(Udgifter og mindreindtægter = +, besparelser og merindtægter = -. Alle beløb i 1.000 kr., 2020-pl.)				
	2021	2022	2023	2024
Ændring i driftsudgifter	- 180	- 180	- 180	-180
Ændring i driftsindtægter				
Ændring i nettoudgifter i alt	- 180	-180	- 180	- 180

Ændring i personaleforbrug (årsstillinger, 1 decimal)	0	0	0	0
---	---	---	---	---

Beskrivelse af forslaget:

Herning Kommune bevilger vægtdyner og kugledyner til borgere med søvnforstyrrelser. Typiske borgere er børn, borgere med psykiatriske lidelser eller demenssygdom.

Det skønnes, at samfundsudviklingen har forårsaget, at en del af Danmarks befolkning er søvnforstyrret i et omfang, der nødvendiggør brug af tungere dyner, uden at der nødvendigvis ligger en varig nedsat funktions- evne til grund for søvnforstyrrelsen. Samfundsudvikling har bevirket, at almen handel forhandler vægtdyner med tyngde fra ca. 3 kg og op til 20 kg.

Forslaget indebærer, at lovgivningen på området udfordres for vægtdyner i 2020 og sidestiller en vægtdyne med andre dyner, som skal betragtes som sædvanligt indbo og betales af borger selv.

Herning kommune indkøbte i 2018 vægtdyner/kugledyner for et beløb på 235.000 kr. I 2019 blev indkøbt vægtdyner/kugledyner for 183.000 kr. Der skelnes i det følgende mellem vægtdyner og kugledyner, hvor vægtdyner afprøves hos borgerne først før eventuel bevilling af kugledyner. Det resulterer i færre udlån af kugledyner. Kugledyner betragtes fortsat som hjælpemiddel.

Det skønnes ikke, at vægtdyner fra almen handel har primær handicapkompenserende funktion, men at dets primære funktion er at fungere som en dyne. Alle har brug for en dyne af varierende art

Dyner med tyngde anvendes bl.a. af folk i skiftende vagter, folk der dyrker sport sent om aftenen og folk uden og med diagnoser, men som alle er forstyrret i enten indsovningsfasen, eller som lider af opvågninger i nattens løb. Den øgede tyngde af dynen skaber kroppsafgrænsning, da den lægger sig tæt omkring kroppen, hvilket kan bevirke, at det er lettere at falde i søvn.

Herning Kommune skønner, at alle borgere har brug for en dyne. Valg af dyne er individuelt og kan spænde fra vattæpper, til gåsedunddyner og til dyner med tyngde. De forskellige dyner kan købes i både fysiske butikker og i nethandel. Prisniveauet ligger fra 800 til 1500 kr. for vægtdyner alt efter forhandler og produkt. Der findes dog dyrere produkter.

Herning kommunes indkøbsaftale kommer først i brug, hvis borgeren ikke er afhjulpel gennem produkter fra almen handel. Kommunens udgift er 4-5.000 kr. pr. vægt- og kugledyne jf. indkøbsaftalerne, da det er et hjælpemiddel i modsætning til de produkter, som forhandles i almindelig handel.

Besparelsesforslaget indebærer, at det afprøves ved Ankestyrelsen, om vægtdyner kan overgå til at være sædvanligt indbo. En afgørelse herom i Ankestyrelsen vil medføre, at borgerne selv skal afholde udgiften. Der

forventes en besparelse på 180.000 kr. på årsbasis under forudsætning af, at Ankestyrelsen ikke hjemviser eller ophæver beslutningen.

Konsekvenser af forslaget: (herunder for serviceniveau og vurdering af gennemførlighed og risiko)

Generelt vil forslaget få betydning for de berørte borgere i form af manglende nattesøvn og forstyrret døgnrytme, såfremt de ikke selv anskaffer en vægtdyne.

Der anvendes ofte vægtdyner til borgere med Huntingtons Sygdom. For borgere med HS har nattesøvn afsmittende effekt på dagligdagen. En vægtdyne dæmper uro/ufrivillige bevægelser. Manglende nattesøvn kan medføre udadreagerende adfærd. For HS-borgere justeres fortløbende på tre indbyrdes afhængige indsats: Medicin – Hjælpemidler – Pædagogik. Borgerne er muligvis ikke klar over vægtdynens afhjælpning i den samlede indsats og dermed ikke villige til at bruge penge på det. En del af sygdomsbilledet er behovs- og impulsstyring, som betyder at borgere ved indflytning ofte har dårlig økonomi. HS-bofællesskabet er VISO-leverandør med krav om at være på forkant med viden og erfaringer gennem afprøvning og evaluering af tiltag.

Kommunen har givet afslag på flere vægtdyner, som efterfølgende er blevet anket af borgerne, og disse sager ligger aktuelt i Ankestyrelsen og venter på afgørelse. Såfremt Ankestyrelsen ophæver Herning Kommunes beslutning, vil udgiften tilfalde Herning Kommune uagtet kommunens ønske om at udfordre produktsortimentet i forhold til mulig udfasning grundet samfundsudviklingen. Hvis Ankestyrelsen ikke er af samme opfattelse som Herning kommune, kan kommunen forvente samme årlige udgiftsniveau som i dag. Hvis Ankestyrelsen er enig med Herning Kommunes vurdering, vil kommunens nuværende indkøbte og udlånte produkter ved returnering blive fordelt på kommunens institutioner.

2.1.3. Øget brug af mekaniske proteser – afprøvning i Ankestyrelsen

Forslag til handleplan - Budget 2021

Fagudvalg: Social- og Sundhedsudvalget	Nr. på skema:
Serviceområde: 18 Sundhed og Ældre	

Emne: Det lovbestemte område
Område/tema: Øget brug af mekaniske proteser – afprøvning i Ankestyrelsen

Type (sæt x)	Effektivisering:	Service niveaustyring: x	Merindtægt:
---------------------	------------------	--------------------------	-------------

Økonomiske og personalemæssige konsekvenser				
(Udgifter og mindreindtægter = +, besparelser og merindtægter = -. Alle beløb i 1.000 kr., 2020-pl.)				
	2021	2022	2023	2024
Ændring i driftsudgifter	-345	-345	-345	-345
Ændring i driftsindtægter				
Ændring i nettoudgifter i alt	-345	-345	-345	-345

Ændring i personaleforbrug (årsstillinger, 1 decimal)	0,0	0,0	0,0	0,0
---	-----	-----	-----	-----

Beskrivelse af forslaget:											
<p>På hjælpemiddelkontoen ses en stigning i udgiftsniveauet til proteser, hvilket bl.a. kan henføres til øget brug af computerknæ. Der er påbegyndt bevilling af computerknæ fra 2017, da de understøtter den naturlige gang bedre end manuelle knæ, der kræver en særlig teknik. Det betyder, at borgerne bliver mere selvhjulpne, oplever en betydeligt højere livskvalitet og kan gå og sætte sig med større sikkerhed og mindre faldrisiko.</p> <p>Computerknæ bevilges til borgere i alle aldersgrupper. Fælles for dem er, at de er aktive. Flere er erhvervsaktive også i egen virksomhed og andre har et aktivt pensionistliv, hvor de i væsentligt omfang færdes både inde og ude.</p> <p>Forslaget indebærer, at alle lårbensamputerede borgere skal starte med at få bevilget en protese med et mekanisk knæ og først senere i forløbet eventuelt vil blive bevilget en protese med computerknæ.</p> <p>Set over de sidste 5 år er der i gennemsnit 2-3 borgere pr. år blandt de lårbensamputerede, som vurderes proteseegnede. En protese med et manuelt knæ koster ca. 75.000 kr., hvor en protese med et computerknæ koster ca. 220.000 kr. Ved øget brug af manuelle knæ er der en besparelse på proteser. Det kan dog medføre øgede udgifter til fx beskæftigelsesindsatser, da erhvervsaktive borgers erhvervsevne nedsættes.</p> <p>Udgift vedr. gennemsnitligt 2,4 proteseegnede borgere på årsbasis</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th>Udgift</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Udgift ved brug af computerknæ</td> <td>525.000 kr.</td> </tr> <tr> <td>Udgift ved brug af mekanisk knæ</td> <td>180.000 kr.</td> </tr> <tr> <td>Udgifter på beskæftigelsesområdet</td> <td>? kr.</td> </tr> <tr> <td>Besparelse på proteser</td> <td>-345.000 kr.</td> </tr> </tbody> </table> <p>Den årlige nettobesparelse er vurderet til 345.000 kr. under forudsætning af, at Ankestyrelsen ikke hjemviser eller ophæver beslutningen.</p>			Udgift	Udgift ved brug af computerknæ	525.000 kr.	Udgift ved brug af mekanisk knæ	180.000 kr.	Udgifter på beskæftigelsesområdet	? kr.	Besparelse på proteser	-345.000 kr.
	Udgift										
Udgift ved brug af computerknæ	525.000 kr.										
Udgift ved brug af mekanisk knæ	180.000 kr.										
Udgifter på beskæftigelsesområdet	? kr.										
Besparelse på proteser	-345.000 kr.										

Konsekvenser af forslaget: (herunder for serviceniveau og vurdering af gennemførlighed og risiko)

Der vil være tale om en lavere serviceniveau med følgende konsekvenser for borgerne:

- Borgerne skal trænes op i den særlige teknik, det er at gå med et bremse-låseknæ. Dette tager typisk længere tid end træning til gang med et computerknæ.
- Borgerne risikerer ikke at opnå maximal funktionsniveau af gangfunktion, da gangen er anderledes end normal gang. Flere får derfor brug for mere hjælp og bliver oftest afhængig af andre hjælpemidler som rollator, kørestol eller el-køretøj.
- Borgernes daglige aktiviteter bliver vanskeliggjort, da gangen er mindre sikker og tager noget af opmærksomheden og energiforvaltningen.
- Flere borgere vil ikke lykkes med at få en gangfunktion, da usikkerhed ved protesen vil gøre dem usikre og bange for at falde.
- Borgerne vil få flere slidskader/overbelastning af det raske ben og op i ryggen.
- Dårligere livskvalitet.

Herning Kommune er forpligtet på at lave individuelle vurderinger, hvilket tilsidesættes, hvis Herning Kommune forlanger, at borgerne skal prøve en mekanisk protese først. Der er stor risiko for, at Ankestyrelsen vil hjemvise eller ophæve Herning Kommunes beslutninger, da der ikke foretages en individuel vurdering. I så fald vil der ikke være en besparelse.

Case

En borger får en amputation i 2015.

Borgeren blev bevilget mekanisk protese har haft 2 forskellige slags mekanisk knæ og benytter samtidig 2 albuestokke. Med det mekaniske knæ kunne borgeren gå 50 m med 2 krykkestokke, inden han skulle have en pause.

Borgeren er efterfølgende bevilget et computerknæ. Nu går han 400 m med kun 1 pause. Borgeren går nu med én albuestok, men kan godt gå uden.

Borgeren beskriver større udholdenhed og sikkerhed generelt og angiver, at computerknæet er lettere at gå med, da den følger med (automatisk fremføring af knæ). Borgeren skal ikke bruge den samme mængde energi til at gå hverken indenfor og udenfor og synes, at det er lettere at gå på trapper samt gå ned/op af stejle steder, da computerknæet her yder sikkerhed og støtte til ikke at "knække" sammen som det mekaniske knæled.

Borgeren har eget firma – nu med 9 ansatte, hvor borger skal færdes i uvejsomt terræn og med mange retningsskift. Borgeren færdes på rampe til og fra trailer, hvor der skubbes arbejdsredskaber op/ned samt det at stå oppe på trailer. Arbejdet kræver, at borgeren kan stabilisere sig og er flere gange blevet grebet af computerknæet, der har forhindret, at han faldt.

2.2. Effektiv udnyttelse af genbrugshjælpemidler

2.2.1. Hurtigere afhentning af hjælpemidler

Forslag til handleplan - Budget 2021

Fagudvalg: Social- og Sundhedsudvalget	Nr. på skema:
Serviceområde: 18 Sundhed og Ældre	

Emne: Effektiv udnyttelse af genbrugshjælpemidler
Område/tema: Hurtigere afhentning af hjælpemidler

Type (sæt x)	Effektivisering: x	Service niveaustyring:	Merindtægt:
---------------------	--------------------	------------------------	-------------

Økonomiske og personalemæssige konsekvenser				
(Udgifter og mindreindtægter = +, besparelser og merindtægter = -. Alle beløb i 1.000 kr., 2020-pl.)				
	2021	2022	2023	2024
Ændring i driftsudgifter	-100	-100	-100	-100
Ændring i driftsindtægter				
Ændring i nettoudgifter i alt	-100	-100	-100	-100

Ændring i personaleforbrug (årsstillinger, 1 decimal)	+0,3	+0,3	+0,3	+0,3
---	------	------	------	------

Beskrivelse af forslaget:

Det fremgår af de interne servicevejledninger for Hjælpemiddeldepotet, at genbrugshjælpemidler skal afhentes hos borgerne inden for 14 dage efter, at Hjælpemiddeldepotet har fået besked om, at borgeren ikke længere anvender eller har bevilget hjælpemidlerne. Fristen på 14 dage er fastsat ud fra den logistik og de arbejds-gange, der er på Hjælpemiddeldepotet.

Da leveringstiden fra leverandør på nye hjælpemidler er 5 dage, vil der i nogle tilfælde blive indkøbt nye hjælpemidler i den periode, hvor et andet genbrugshjælpemiddel afventer afhentning.

Dette forslag indebærer, at afhentningsfristen for genbrugshjælpemidler ændres fra 14 dage til 5 dage. Dette vil medføre, at hjælpemidlerne hurtigere kommer i recirkulation hos andre borgere. Forslaget indebærer, at der foretages en opnormering med ca. 10 timer på ugebasis på Hjælpemiddeldepotet grundet en ændret logistik, svarende til ca. 100.000 kr. på årsbasis. Ved hurtigere afhentning af hjælpemidler er vurderingen, at der på årsbasis kan ske en udgiftsreduktion på 200.000 kr. på indkøb af genbrugshjælpemidler.

	Driftsudgift
Opnormering på Hjælpemiddeldepotet	100.000 kr.
Besparelse på Hjælpemiddelkontoen	-200.000 kr.
Nettobesparelse	-100.000 kr.

Konsekvenser af forslaget: (herunder for serviceniveau og vurdering af gennemførlighed og risiko)

Nogle borgere vil opleve det som et forbedret serviceniveau, at hjælpemidlerne afhentes hurtigere.

3. Eksempler på ikke medtagne forslag

Der er som led i udarbejdelse af handleplanen set på en række korrigerende handlinger på hjælpemiddelområdet.

Mange er udgået igen, da en nærmere analyse har vist, at de vil medføre øgede driftsudgifter eller kræve investeringer, som ikke giver et afkast inden for en overskuelig årrække og derved samlet set ikke medfører en gevinst for Herning Kommune, selvom der er en besparelse på hjælpemiddelområdet isoleret set.

Eksempler på handleforslag, som ikke indgår i handleplanen:

Emne	Bemærkninger
<p>Inkontinensprojekt Alle borgere med inkontinenshjælpemidler gennemgås i forhold til valg af hjælpemidler i den gældende ind-købsaftale. Formålet er at sikre bedre og billigere inkontinenshjælpemidler.</p>	<p>Business casen er negativ. Inkontinensområdet er allerede et tæt-styret område. Investeringen ved gennemgang af borgerne ville ikke tjenes hjem i indkøbsaftalens løbetid. Set over 4 år vil projektet give et underskud på 0,7 mio. kr.</p>
<p>Ble-sensorprojekt Alle borgere med inkontinens-problemer på plejecentrene får tildelt en ble-sensor.</p>	<p>Business casen er negativ med et årligt underskud på 2,2 mio. kr.</p>
<p>Diabetesprojekt Alle borgere med diabeteshjælpemidler gennemgås i forhold til valg af hjælpemidler i den gældende ind-købsaftale. Formålet er at sikre bedre og billigere diabeteshjælpemidler.</p>	<p>Business casen er negativ. Diabetesområdet er allerede et tæt-styret område. Investeringen ved gennemgang af borgerne ville ikke tjenes hjem i indkøbsaftalens løbetid. Set over 4 år vil projektet give et underskud på 0,5 mio. kr.</p>
<p>Bedre brug af ældre produktsortiment Dette forslag indebærer, at der ikke indkøbes nye hjælpemidler, når der er genbrugshjælpemidler på Hjælpemiddeldepotet, som i rimelig grad kan afhjælpe borgernes behov for hjælpemidler eller medarbejdernes behov for APV-hjælpemidler velvidende, at andre produkter på markedet bedre kan løse udfordringerne.</p>	<p>Business casen er negativ. Der vil være ekstra personaleforbrug på plejecentre og i hjemmeplejen, hvis der alene stilles et hjælpemiddel til rådighed, som kun i rimelig grad kan afhjælpe behovet.</p>
<p>Kørestole leveres med tre dages frist Forslaget indebærer, at leveringsfristen for kørestole ændres fra samme dag til tre dage. Det vil derved være muligt at afsøge, om der blandt de hjælpemidler, som er registeret til afhentning hos borgerne, er kørestole.</p>	<p>Business casen er negativ. Der vil være en mindre besparelse på hjælpemiddelkontoen, og der vil være merudgifter til hjemmepleje, færdigbehandlede patienter mv.</p>
<p>Hjælpemidler i kommission Forslaget indebærer etablering af et kommissionslager, hvor Herning Kommune først betaler for hjælpemidlet, når det tages i anvendelse i kommunen.</p>	<p>Hjælpemiddeldepotet har ikke indenfor de nuværende fysiske rammer mulighed for at have et kommissionslager. Der er er tænkeligt, at det giver en negativ business case, da sandsynligheden for, at der accepteres et ældre hjælpemiddel fra depotets genbrugslager er mindre, hvis helt nye produkter er tilgængelige i et kommissionslager. Desuden kræver det øget administration, da der påkræves jævnlig revision.</p>

<p>Pilotprojekt - Bedre brug af hjælpemidler ved øget kompetenceniveau på plejecentre Formålet er at afdække, om plejecentrenes plejepersonale kan anvende eksisterende hjælpemidler bedre gennem kompetenceudvikling ved øget tilstedeværelse af og investering i terapeutressourcer. Dette gælder både i forhold til hjælpemidler relateret til personalets arbejdsmiljø og i forhold til hjælpemidler, der anvendes for at kompensere for borgeres funktionsevnetab.</p>	<p>Det er målet, at pilotprojektet kan bidrage positivt til løsning af udfordringerne.</p>
<p>Pilotprojekt - Bedre koordinering mellem Visitationsenheden og Hjælpemiddelenheden Formålet er at afdække, om "nye borgere kan vendes i døren" gennem øget brug af både rehabilitering og øget brug af hjælpemidler. Tanken er "rette hjælpemiddel på rettet tidspunkt" gennem bedre koordinering mellem Visitationsenheden og Hjælpemiddelenheden.</p>	<p>Det er målet, at pilotprojektet kan bidrage positivt til løsning af udfordringerne.</p>